

ਬਾਸਮਤੀ ਵਿੱਚ ਝੰਡਾ ਰੋਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ

ਬਾਇਓਕੰਟਰੋਲ ਏਜੰਟ ਟ੍ਰਾਈਕੋਡਰਮਾ ਐਸਪੈਰੇਲਮ

ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਪੀ ਏ ਯੂ), ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਬਾਸਮਤੀ ਦੇ ਝੰਡਾ ਰੋਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਕ ਬਾਇਓਕੰਟਰੋਲ ਏਜੰਟ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਸੈਂਟਰਲ ਇਨਸੈਕਟੀਸਾਈਡ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ।

ਇਹ ਬਾਇਓਕੰਟਰੋਲ ਏਜੰਟ ਟ੍ਰਾਈਕੋਡਰਮਾ ਐਸਪੈਰੇਲਮ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਡਬਲਯੂ ਪੀ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਬਾਸਮਤੀ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਢਾਂ ਦਾ ਗਾਲਾ ਜਾਂ ਝੰਡਾ ਰੋਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਹੋ ਸਕੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੂਸਾ ਬਾਸਮਤੀ 1121 ਅਤੇ ਪੂਸਾ ਬਾਸਮਤੀ 1509 ਕਿਸਮਾਂ ਵਿਚ ਦਰਮਿਆਨੀ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਦੇਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਫ਼ਸਲ ਦਾ ਝਾੜ ਘਟਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਘਟੀਆ ਮਿਆਰ ਕਾਰਨ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਖਤਰਿਆਂ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਵੀ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਟ੍ਰਾਈਕੋਡਰਮਾ ਐਸਪੈਰੇਲਮ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਬਾਇਓਕੰਟਰੋਲ ਏਜੰਟ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪੱਖੀ ਅਤੇ ਰਸਾਇਣਕ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਜੈਵਿਕ ਬਦਲ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਨੂੰ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਸੈਂਟਰਲ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 455ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮੰਜੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪੱਖੀ ਖੇਤੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਦਮ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੀ ਏ ਯੂ ਦੇ ਕੁਲਪਤੀ ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ ਨੇ ਇਸ ਬਾਇਓਕੰਟਰੋਲ ਏਜੰਟ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਥਿਰ ਖੇਤੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਦਮ ਕਿਹਾ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ ਪੌਦਾ ਰੋਗ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪੌਦਾ ਰੋਗ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਦੀਆਂ ਅਣਖੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬਾਸਮਤੀ ਦੇ ਝੰਡਾ ਰੋਗ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਇਸ ਬਾਇਓਕੰਟਰੋਲ ਏਜੰਟ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਬਾਸਮਤੀ ਦੇ ਬੀਜ ਅਤੇ ਪੌਧ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਈਕੋਡਰਮਾ ਐਸਪੈਰੇਲਮ ਨਾਲ ਸੋਧ ਕੇ ਕਿਸਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾ ਝੰਡਾ ਰੋਗ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।